

Sint-Bartholomeuskerk – Nieuwmunster, Doelhofstraat Nieuwmunster (IFBL B1 57 44)

Datum: 4 juni 2019

Deelnemers: Hans De Blauwe, Daniel Janssens, Marie-Claire Mertens en Angèle De Bruyckere.

De naam Nieuwmunster is afgeleid van het oudvlaams “Niemunstere” en betekent “nieuwe kerk”. De eerste kerk was in Romaanse stijl en hier en daar zijn nog resten terug te vinden van dit 12de eeuwse bouwwerk. In de loop van de 13de en de 14de eeuw werd het eerste kerkje omgebouwd tot een kruiskerk in Scheldegotiek.

In 1578 werd de kerk totaal verwoest gedurende de beeldenstorm.

In 1619 is opdracht gegeven de kerk herop te bouwen en deze werd in 1629 reeds ingewijd, nu echter zonder schip. In 1884 werd het koor verlengd en een sacristie in neogotiek aan de kerk gebouwd.

Het is op de muren van deze kerk dat we vandaag lichenen gaan spotten. In vogelvlucht ligt deze kerk op 2,5 km van de zee, we kunnen de duinen duidelijk zien.

We starten aan de noordmuur. *Arthonia calcarea* (Muurschriftmos), *Diploïca canescens* (Kauwgommos), *Lecidella scabra* (Grijsgroene steenkorst) (foto 5), *Caloplaca*'s en verschillende *Lecanora*'s zijn ons niet vreemd.

Maar op een baksteen treffen we een grijze vlek aan met een bruinige tint in en met een bruinig prothallus. De apotheciën zijn schaars, klein, met een zwarte schijf en weer die grijsbruine kleur in de rand. Aanvankelijk denken we aan *Rinodina oleae* maar sleutelen met 3 determinatiewerken brengt ons steeds op *Rinodina teichophila* (Grauwe schotelkorst). Thuis wijzen de sporen echter niet naar de soort *Rinodina*. Ze zijn wel bruin, maar klein en onregelmatig van vorm en grootte. We wachten met de definitieve naamgeving tot we een specialist die richting uit krijgen. (foto 1)

Een noordmuur van een oude kerk, dat vraagt om *Dirina*, en ja hoor, meerdere exemplaren die bij wrijving de oranje algen laten zien, een C-verkleuring echter niet naar zuiver rood, maar oranje, en een duidelijke UV-verkleuring naar blauw/wit en de aanwezigheid van de typische sorediën laat ons toe dit kleinood te benoemen als *Dirina massiliensis* / *stenhammari* (Kerkmuurkorst) (Foto 2)

Heel grote vlekken blauwig grijs trekken onze aandacht op de zure steen. Ze verkleuren K+ geel en hebben een paar volledig zwarte apotheciën. Holle sorediën komen veelvuldig voor. Deze kenmerken samen doet ons besluiten dat het om *Porpidia soredizodes* gaat (Dunne blauwkorst) (foto 3). Alle exemplaren vertonen echter zwarte vlekken die schijnbaar beginnen op de rand van de veldjes en vandaar uitbreiden. Is dit een aantasting? Van wat? Een afwijking? Een niet opgelost verschijnsel.

De muren rond het kerkhof geven ons nog een duidelijke *Rinodina oleae* (Donkerbruine schotelkorst), *Placopyrenium fuscillum* (Engelse dropkorst) (foto 4), *Diplotomma hedinii* (Vierde cementkorst) (microscopisch onderzocht), *Verrucaria polysticta* (Mozaiëkstippelkorst), *Athallia holocarpa* (Muurzonnetje) en onze alomtegenwoordige *Lecanora campestris* (Kastanjebruine schotelkorst).

Nog even de graven rond de kerk bekijken: slechts een enkele *Variospora aurantia* (platte citroenkorst), een duidelijke *Candelariella medians* (Gelobde geelkorst), veel *Athallia holocarpa* (Muurzonnetje) en een *Phaeophyscia nigricans* (Klein schaduwmos).

Voor de eerste regendruppels zwaar uit de hemel vallen zoeken we de plaatselijke horeca op met een copieuze dagschotel die ons terug katapulteert naar de kermisdagen in onze kinderjaren: ossentong in madeirasaus met kroketjes..... Gesmuld hebben we...

Angèle

Sint-Bartholomeuskerk – Nieuwmunster

1	<i>Arthonia calcarea</i>	Muurschriftmos
2	<i>Athallia holocarpa</i>	Muurzonnetje
3	<i>Calogaya pusilla</i>	Sinaasappelkorst
4	<i>Candelariella aurella</i>	Kleine geelkorst
5	<i>Candelariella medians</i>	Gelobde geelkorst
6	<i>Diploicia canescens</i>	Kauwgommos
7	<i>Diplotomma hedinii</i>	Vierde cementkorst
8	<i>Dirina massiliensis</i>	Kerkmuurkorst
9	<i>Flavoplaca arcis</i>	Schubbige citroenkorst
10	<i>Flavoplaca citrina</i>	Gewone citroenkorst
11	<i>Flavoplaca rudereum</i>	Kerkcitroenkorst
12	<i>Lecanora albescens</i>	Kalkschotelkorst
13	<i>Lecanora campestris</i>	Kastanjebruine schotelkorst
14	<i>Lecanora chlarotera</i>	Witte schotelkorst
15	<i>Lecanora crenulata</i>	Rafelschotelkorst
16	<i>Lecanora dispersa</i>	Verborgen schotelkorst
17	<i>Lecanora flotowiana</i>	Kop-en-schotelkorst
18	<i>Lecanora muralis</i>	Muurschotelkorst
19	<i>Lecanora semipallida</i>	Witrandschotelkorst
20	<i>Lecidella elaeochroma</i>	Gewoon purperschaaltje
21	<i>Lecidella scabra</i>	Grijsgroene steenkorst
22	<i>Physcia adscendens</i>	Kapjesvingermos
23	<i>Placopyrenium fuscillum</i>	Engelse dropkorst
24	<i>Porpidia soredizodes</i>	Dunne blauwkorst
25	<i>Rinodina oleae</i>	Donkerbruine schotelkorst

26	<i>Variospora aurantia</i>	Platte citroenkorst
27	<i>Variospora flavescens</i>	Gelobde citroenkorst
28	<i>Verrucaria muralis</i>	Zwart-op-wit-korst
29	<i>Verrucaria nigrescens</i>	Gewone stippelkorst
30	<i>Verrucaria polysticta</i>	Mozaiëkstippelkorst
31	<i>Xanthoria calcicola</i>	Oranje dooiermos
32	<i>Xanthoria parietina</i>	Groot dooiermos

foto 1: onbekend (foto Hans)

foto 2: *Dirina massiliensis* – Kerkmuurkorst (foto Hans)

foto 3: *Porpidia soledizodes* – Dunne blauwkorst (foto Hans)

foto 4: *Placopyrenium fuscillum* - Engelse dropkorst (foto Hans)

foto 5: *Lecidella scabra* – Grijsgroene steenkorst (foto Hans)